

Gdańsk, dnia 11 marca 2024 r.

PS-IX.431.2.36.2023.KD

[.....]*
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Smołdzinie z siedzibą
w Gardnie Wielkiej

W ramach nadzoru sprawowanego przez Wojewodę Pomorskiego nad realizacją zadań samorządu gminnego w tym nad jakością działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej – na podstawie art. 22 pkt 8, art. 126 i 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku przeprowadził w dniach 26-27.10.2023 r. kontrolę doraźną w Klubie Senior+ w Stojcinie (gmina Smołdzino).

Wyniki kontroli przedstawione zostały w protokole kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń.

Przedmiot i zakres kontroli obejmował sposób realizacji zadania w ramach programu wieloletniego Senior+.

W trakcie kontroli informacji udzielała [.....]* – kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej, w strukturze którego funkcjonuje Klub Senior+.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż:

1. Gmina Smołdzino nie podjęła uchwały dotyczącej odpłatności za usługi Klubu Senior+. Zgodnie z art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej rada powiatu lub rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych. Zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia odnoszą się do publicznych ośrodków wsparcia oraz do niepublicznych ośrodków wsparcia, prowadzonych na zlecenie organu jednostki samorządu terytorialnego.
2. Funkcję kierownika Klubu Senior+ pełni [.....]* – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smołdzinie z siedzibą w Gardnie Wielkiej.

Zgodnie z art. 111a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, gmina może połączyć ośrodek pomocy społecznej z ośrodkiem wsparcia, z wyłączeniem ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W przypadku takiego połączenia ośrodek wsparcia działa w strukturze ośrodka pomocy społecznej. Należy podkreślić, że w dalszym ciągu ośrodek wsparcia, jak i ośrodek pomocy społecznej pozostaje jednostką organizacyjną pomocy społecznej. Z treści art. 111a ust. 3 ustawy o pomocy społecznej wynika, że osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej będącymi w strukturze ośrodka pomocy społecznej obowiązane są spełniać obowiązujące wymagania dla kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, które zostały określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. mają obowiązek posiadać co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Ponadto zgodnie z art. 123 ustawy o pomocy społecznej prawa i obowiązki pracowników zatrudnionych w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej regulują przepisy o pracownikach samorządowych. Nie powinno dochodzić zatem do równoczesnego pełnienia funkcji kierownika ośrodka pomocy społecznej i kierownika ośrodka wsparcia Senior+, który znajduje się w strukturach ośrodka pomocy. Za takim stanowiskiem przemawia konieczność zapewnienia efektywnego i przejrzystego sposobu funkcjonowania obu jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gdyż należy mieć na względzie, że ośrodek wsparcia, pomimo że znajduje się w strukturze ośrodka pomocy, nadal pozostaje odrębną jednostką organizacyjną pomocy społecznej. Ponadto, w takim przypadku powstają uzasadnione wątpliwości co do możliwości przestrzegania zasady otwartości, konkurencyjności, jawności oraz równego dostępu do służby publicznej w czasie przeprowadzania naboru na stanowisko kierownika ośrodka wsparcia, kiedy będzie się o nie ubiegał kierownik ośrodka pomocy społecznej. Mając powyższe na względzie jednoczesne pełnienie funkcji kierownika ośrodka pomocy społecznej i kierownika ośrodka wsparcia Senior+ nie jest dozwolone. W trakcie czynności kontrolnych ustalono ponadto, iż w Klubie Senior+ nie zatrudniono również nikogo, kto mógłby wpisać się w rolę opiekuna, a zajęcia (konsultacje z psychologiem, zajęcia psychoterapeutyczne) prowadzone były z trenerami na podstawie zawartych umów zleceń.

3. Rekrutowanie do Klubu Senior+ następowało z pominięciem przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz postępowania administracyjnego, którego elementem jest wywiad środowiskowy przeprowadzany przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Kwestię przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego reguluje m.in. art. 107 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się u osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej oraz u osób, o których mowa w art. 103. Natomiast na podstawie art. 107 ust. 4 ustawy w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządza się aktualizację wywiadu. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację sporządza się, mimo braku zmiany danych, nie rzadziej niż co 6 miesięcy, a w przypadku osób

przebywających w domach pomocy społecznej - nie rzadziej niż co 12 miesięcy. Rodzinny wywiad środowiskowy jest ustawowym narzędziem służącym zbadaniu sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej. Ustawa o pomocy społecznej określa także katalog dokumentów, na podstawie których ustala się sytuację osoby lub rodziny. To na podstawie przeprowadzonego wywiadu pracownik socjalny dokonuje bowiem analizy i oceny sytuacji danej osoby i formułuje wnioski z niej wynikające, stanowiące podstawę planowania pomocy. Najbardziej istotna jest tu regulacja zawarta w art. 2 ust. 1 ustawy, zgodnie z którą pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, zaś potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Powyższe przepisy mają zastosowanie do wszystkich świadczeń z pomocy społecznej, których przyznanie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej. Mając na uwadze powyższe oraz fakt, iż pomoc społeczna ma charakter subsydiarny, a osoby występujące o nią są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej, co wynika wprost z art. 4 ustawy o pomocy społecznej, w przypadku udzielania świadczeń z pomocy społecznej, jak również w przypadku udzielenia świadczenia w postaci uczestnictwa w zajęciach klubu samopomocy należy przeprowadzić rodzinny wywiad środowiskowy.

Działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Wojewoda Pomorski zaleca podjęcie działań poprzez wyeliminowanie ww. nieprawidłowości – termin wykonania zalecenia pokontrolnego – na bieżąco.

Zgodnie z treścią art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej:

- 1. Wojewoda w wyniku przeprowadzonych przez zespół inspektorów czynności może wydać jednostce organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostce zalecenia pokontrolne.*
- 2. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.*
- 3. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.*
- 4. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.*
- 5. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w ust. 2, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w ust. 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.*
- 6. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia*

o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.

7. *Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.*

W przypadku niezrealizowania zaleceń pokontrolnych, Wojewoda Pomorski wymierza, na podstawie art. 130 ust. 1 i art. 131 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w drodze decyzji administracyjnej karę pieniężną, której wysokość, od 500 do 12.000 zł, ustalana jest ze względu na rozmiar prowadzonej działalności, stopień, liczbę i społeczną szkodliwość stwierdzonych nieprawidłowości.

z up. Wojewody Pomorskiego

Wydział Polityki Społecznej

[.....]*

/- kwalifikowany podpis elektroniczny-/

*Wyłączenie jawności informacji publicznej na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902) w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781.) przez Katarzynę Dańczyszyn